

Skolen og hjemmet - Verden og Gud

Af: Cyril Lykkebo-Malka, Psykoanalytiker

Børn af Jehovas Vidner har en del indlæringsvanskeligheder samt tilpasningsvanskeligheder. Hvad skyldes de, og er der noget man kan gøre ved dem?

Der er tre forskellige faktorer til ovenstående.

- Det typiske Jehovas Vidnes familiemønster/ familieforståelse
- Den typiske Jehovas Vidnes famillevsrytme
- Den typiske Jehovas Vidnes indlæringsprocess.

Allerede nu vil læseren hæfte sig ved det tilbagevendende udtryk "Den typiske Jehovas Vidnes...". Hvor "typisk" er det?

Det er så typisk, at man kan tage et Jehovas Vidne i Danmark og et i Japan og et i Argentina (D. 1 januar 1995 var der 12.288.917 Jehovas Vidner på verdensplan, så der er nok at tage af!). Og man vil, hvis man stiller et spørgsmål, blive besvaret på samme måde. Når jeg siger samme måde, så mener jeg samme måde:

Bibelcitater, tone faldet, ordvalg. Ligeledes er påklædning, adfærdsmønster, litteratur, uddannelse, børneopdragelse, det man taler om ved møderne, de bøger man studerer nøjagtig ens alle steder, bortset fra de små kulturforskelle der hører de enkelte lande til.

Jehovas Vidner er ganske enkelt et samfund i samfundet. Et folkeslag for sig. Et folkeslag med sine

egne normer, livsstil osv. Men det ser vi ikke så meget til, da vidnerne i det daglige er meget stille og rolige pligttopfyldende samfundsborgere, samt nogenlunde tilpassede vores samfund. Vi får først øje på problemet, når noget går galt (Hvis et medlem bliver udstødt for eksempel).

Den typiske Jehovas Vidne familie består af Far, Mor og børn. Enlige mødre siges at være lige stillede, med dette er ikke helt korrekt. Enlige mødre er tolererede. Min erfaring med enlige mødre i terapi, viser altid at de føler sig som en byrde for resten af broderskabet i menigheden. Enlige mødre er et problem for sig, som måske vil blive belyst i en senere artikel.

Manden er overhovedet i familien, kun overgået af Jesus og Gud. I et Jehovas Vidnes samfund, er manden også den eneste, som har mulighed for at gøre "karriere" indenfor menig medlem, menighedstjener, ældste, tilsynsmand, rejsende tilsynsmand, osv. Disse titler er status i en familie. De er fysiske tegn på ens dygtighed og betydningsfuldhed indenfor menigheden og overgår langt en eventuel høj stilling i samfundet udenfor.

Dog, og pudsigt nok, er folk ansat i høje stillinger i det almindelige samfund, også ofte velplacerede indenfor trossamfundet.

Som overhovedet i familien er manden selvfølgelig forsørgeren:

"Det er mandens opgave at sørge for familiens materielle fornødenheder. Det fremgår af Første Timoteusbrev 5:8 »Hvis nogen ikke sørger for dem, som er medlemmer af hans husstand, har han fornægtet troen og er værre end én uden tro"«¹.

Det er altså ikke småting, der her forlanges af faderen. Hvorvidt dette ideal presser familien så meget, at det går ud over børnene er ikke altid godt at vide...

Faderen er også læreren: Ham der har ansvar og pligt til at viderebringe troen. Dog er det lige så tit moderen, der gør det; men det er stadig faderens ansvar. Og hvordan foregår det?

Jehovas Vidner går til møde tre gange om ugen. Som regel tirsdag, torsdag og søndag. I alt 5 timer. Dertil kommer timer med forberedelse til hvert et møde. De modtager hver 14. dage bladene Vågn Op! og Vagttårnet. Vågn Op! er mere alsidigt, aktualitetspræget og har bl.a. rubrikken: "Unge Spørger:" (Hvorfor skal jeg adlyde mine forældre (22. december 1994); Skal jeg lade mig rive med af de nye påhit (8. december 1994), osv.)

Vågn op!'s centrale rolle er at orientere medlemmerne om aktuelle emner således, at de føler sig alment orienterede, samtidig med at man forhindrer dem i at søge for mange oplysninger andre steder fra.

Om torsdagen er der "bogstudie". En af Vagttårnets bøger bliver læst og gennemgået, kapitel efter kapitel. Den bog er ligeledes skrevet og udgivet af Vagttårns

Organisationen, ligesom det også er dem der afstikker reglerne for hvilken bog der bliver studeret på hvilket tidspunkt. Er det for eksempel "Paradisbogen", som bliver læst, ja, så er det den, som bliver læst af alle Jehovas Vidner over hele jorden. Altså, selv om et dansk Jehovas Vidne er på ferie i Zimbabwe, vil han kunne gå i en hvilken som helst rigssal og fortsætte den bog, han er i gang med at studere...

Selvfølgeligt kan der godt være undtagelser, men ikke i hvilken bog, som bliver studeret, og på hvilket tidspunkt!

Bladet Vagttårnet plejer gerne tematisk at følge den p.t. studerede bog. Der er som regel tale om beslægtede emner.

Ligeledes er det disse emner, man koncentrerer sig om i forkyndelsen (Dør til dør) og som man forbinder med bestemte Bibelcitater, som bliver brugt igen og igen, indtil det enkelte Jehovas Vidne kender dem udenad.

Sideløbende med det, er der så bladet Vågn Op!, som tager visse aktuelle emner op, alt efter hvad der er oppe i tiden i den "almindelige verden", som vi andre kender den, men stadig relateret til Vagttårnet, "bogstudiet", samt møderne og Bibelstuderingserne. På den måde bliver virkelighedens verden knyttet til Vagttårnets Bibelsyn. Man vil kunne sige, at Vagttårns Organisation skaber en "Alternativ virkelighed".

En virkelighed i hvilken ordene er de samme som vores, men de associationer, som knyttes til disse er vidt forskellige. For eksempel, ordet "verden". For os er verden, det som omgiver os.

Når vi siger, at verden ser ikke ud i dag, som den gjorde i går, mener vi at den omkringliggende verden har ændret sig, i godt eller ondt, bedre eller værre. For et Jehovas Vidne er "verden", den del af menneskeheden, som er ledet af Satan, som er dømt til undergang, OG den omkringliggende verden. Således vil et Jehovas Vidne knytte både vores og deres specielle betydning til ordet. Men selvfølgelig er det vigtigste for dem, det at verden, ledet af satan vil uddø, og alle verdslige mennesker vil dø sammen med ham. Hvorfor så knytte relationer til folk som alligevel snart skal dø? Dette er en naturlig konklusion for et Jehovas Vidne.

Det vigtigste i denne forbindelse er, at sådan er Jehovas Vidners forståelse af det hele! Også forståelsen af ordene, begreberne og lærdom! Disse kommer i gennem en slags filter. Dette filter består dels af den tvetydige begrebsforståelse, beskrevet overfor, samt den måde børnene bliver oplært i at forstå på:

Som sagt; enhver af Vagttårnets bøger bliver studeret, ligesom de fleste af artiklerne i Vagttårnet. Studeringen foregår således: Familien skal forberede sig i forvejen, helst under faderens ledelse, da han er overhovedet og ansvarlig for familiens oplæring. De ved i forvejen hvilke kapitler af hvilken bog, der skal forberedes. Lad os tage et eksempel: Familien

skal forberede bogen "Hvordan man opnår et lykkeligt familieliv" (1979). De er nået til side 111. Kapitlet er inddelt i paragraffer, ligesom enhver anden bog. Men enhver paragraf har et nummer som henviser til et spørgsmål nederst på siden, hvortil svaret skal findes i paragraffen og ingen andre steder:

"26 Et andet problem kan opstå hvis der i forvejen er et større barn i hjemmet når en ny baby ankommer. Moderen bliver naturligvis nødt til at ofre en stor del af sin tid på den nyankomne. For at storebroderen eller storesøsteren ikke skal føle sig forsømt eller blive jaloux, kan faderen måske tage sig lidt mere af ham eller hende.

26. Hvordan kan man hindre at et barn bliver jaloux når moderen må ofre en stor del af sin tid på en nyfødt" ²

Meningen er så, at man hjemmefra skal strege under fra "For at storebror....., til og med,..hende", som er det rigtige svar på spørgsmål 26. Ved bogstudiet læses paragrafferne op en ad gangen, hvorefter studielederen vil stille deltagerne spørgsmålene til de enkelte paragraffer. Deltagere der ønsker at svare, rækker hånden op, og læser deres svar op fra bogen.

² "Hvordan man opnår et lykkeligt familieliv"; Vagttårnet (1979; på engelsk 1978) (s. 111).

Særligt erfarne vidner kan knytte en selvstændig kommentar hertil, men uden at fravige stoffet og uden at sætte Organisationens ord i tvivl.

¹ "Hvordan man opnår et lykkeligt familieliv"; Vagttårnet 1979; (på engelsk 1978; s. 48).

Der findes kun et rigtigt svar, så vel som kun en sandhed. Det at søge ekstra viden på egen hånd, er ikke tilrådeligt!

Medmindre det er i anden litteratur udgivet af Vagttårnet.

Vagttårns Organisationen læser al verdslig viden (Det gør de faktisk!) udplukker det, der er brug for, formulerer eller omformulerer det, så det passer ind i Jehovas Vidners verdensopfattelse og sender det ud i form af deres egne bøger og blade.

Jo bedre man passer ind i systemet, jo bedre man lærer udenad, jo flittigere man er til at forkynde, desto højere op kommer man i hierarkiet, desto højere er ens status indenfor troen. Selv om hvert enkelt vidne altid vil hævde, at hos dem er alle lige.

Det vil altid være vigtigere for et barn af Jehovas Vidner at have læst til bogstudie, end at have læst sit hjemmearbejde.

Almen viden fås nemlig også af Vagttårns Organisationen alligevel. Desuden er ny viden, som endnu ikke også står i Vagttårnet, farlig for et Jehovas Vidne. De er nemlig ikke altid sikre på om det er OK eller om det er dæmoninspireret. Man kunne sammenligne det med kartofflen indpas i verden!

Da kartofflen kom til Europa, vidste vi ikke hvad det var, om vi kunne spise det eller om det kunne være farligt. Præsteskabet granskede Bibelen. Der var kartofflen ikke omtalt. Altså var den af det onde, og blev forbudt. Sådan går det også med ny viden indenfor et Jehovas Vidnes hjem! Står noget ikke i nogen af

Vagttårnets publikationer, skal det enten behandles med forsigtighed eller ignoreres.

Børnene bliver præget af hele dette samfund hjemmefra, både måden at lære på, samt hvor man må lære fra. Vi må også huske, at Jehovas Vidner ofte kun omgås andre Jehovas Vidner socialt, og derfor vil børnene altid føle sig normale og trygge indenfor trosamfundet, og utrygge og unormale ude i "verden"; en bekræftelse af deres indlærte opfattelse af "verden" som et skidt sted at være for en rigtig kristen, (Jehovas Vidne).

Derfor kan det nok heller ikke undre nogen ret meget, at utroligt mange Jehovas Vidners børn hader at gå i skole, og ofte går afsted hver eneste dag med ondt i maven, og er nervøse for dagens strabadser.

På den alder hvor børn modtager systematisk undervisning modtages der to forskellige. En fra skolen (verden) en fra hjemmet (Gud). I reglen siger man, at jo mere specialiseret folks arbejde er i samfundet, desto mindre er overskueligheden, mindre tydelig bliver målet.

Samfundets realiteter er efterhånden mere kompliceret, specialiseret. Enhver lærer ved, at efterhånden bliver skolen en verden for sig...

Nu er vi i besiddelse af nok viden til at kunne forstå:

Hvorfor i alverden, skulle et barn af Jehovas Vidner anstrenge sig for at komme ind i en verden, som udover ikke at svare til noget

barnet overhovedet er kendt med i forvejen, er indgangsdøren til en verden dømt til døden?

Hvordan skulle et barn fra Jehovas Vidner overhovedet ønske at lære at læse selvstændigt, når det aldrig har set det hjemmefra, og tværtimod ser, at forældrene lærer at læse og forstå på en anden måde?

Hvorfor skulle et barn fra Jehovas Vidner anstrenge sig for at lære en død viden? Vores verden, dømt til døden, bygger på en viden som er ubrugelig. Det vil svare at vi andre skulle gå i skole for at lære oldgræsk! Den viden forældrene, menigheden, hele den verden barnet udvikler sig i, kommer fra Vagttårnet. Der bliver kræfterne brugt. På den måde man skal gøre det, for at tilegne sig den viden. Vores måde at tilegne sig viden på, er for barnet helt forkert

Fint... Nu ved vi det... Hvad skal vi så gøre ved det?

Ligeså vel som årsagerne, kan løsningerne være mangfoldige. For det første skal man, på trods af at der er tale om Jehovas Vidner, ikke overse almene psykologiske og sociologiske problemer. Med denne artikel i bagehovedet, kan man selv forsøge at finde en måde at støtte det enkelte barn på, uden at skræmme barnet væk. Man skal lade være med at forsøge at modarbejde Vagttårnet. Kampen vil være tabt på forhånd. Støt barnet så meget, at de ikke føler sig tilsidesat.

Man kan komme langt med tålmodighed og opmærksomhed, men vær ikke bange for at søge

magasinet **SKOLEN**

professionel bistand, hvis det er påkrævet i nogle tilfælde vil psykologisk støtte og behandling være nødvendigt. Selv om problemet ser ud til at være enkelt og ligetil, bunder det tit dybere end

vi tror.

Vi skal ikke pakke Jehovas Vidners børnene ind i vat, men tillid til en i verden, udenfor, kan være en uvurderlig støtte for en

ung teenager, der står overfor at skal træffe et afgørende valg for fremtiden, indenfor eller udenfor Jehovas Vidners samfund.